

**การศึกษาวิเคราะห์คัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตร : สารแห่งสันติภาพ
และการอยู่ร่วมกันอย่างกลมเกลียว**
**A Critical Study of Saddharmapundarika Sutra : A Message
of Peace and Harmonious Coexistence**

เสฐียร ทังทองมะดัน / Sathien Thangthongmadan

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Nakhonratsima Campus

วันที่รับบทความ 29 มกราคม 2564 / แก้ไขบทความ 30 เมษายน 2564 / ตอรับบทความ 21 พฤษภาคม 2564

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา เนื้อหาสาระ บุคคล และเหตุการณ์ในคัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตร 2) เพื่อศึกษาแนวคิดและหลักธรรมสำคัญในคัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตร และ 3) เพื่อประยุกต์แนวคิดและหลักธรรมสำคัญในคัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตรเพื่อสร้างสันติภาพและการอยู่ร่วมกันอย่างกลมเกลียว โดยเป็นการวิจัยเชิงเอกสาร จากการศึกษาพบว่าสัทธรรมปุณฑริกสูตร เป็นคัมภีร์ที่แต่งขึ้นที่ประเทศอินเดียด้วยภาษาสันสกฤต มีรูปแบบการแต่ง 2 ลักษณะ คือ เป็นแบบร้อยแก้วสมร้อยกรอง สาระสำคัญ คือ แนวคิดเรื่องเอกพุทธยาน คัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตร เจริญแพร่หลายในประเทศต่างๆ เช่น อินเดีย จีน ญี่ปุ่น รวมถึงในประเทศไทย สัทธรรมปุณฑริกสูตรแบ่งออกเป็น 27 บท เนื้อหาสาระรวมถึงบุคคลและเหตุการณ์ เป็นเรื่องการประชุมครั้งยิ่งใหญ่ การประทานคำพยากรณ์ แก่พระอัครสาวก พระสาวิกา เป็นต้น แนวคิดสำคัญในคัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตร ประกอบด้วยแนวคิดเกี่ยวกับพระพุทธเจ้า แนวคิดเรื่องพระโพธิสัตว์ แนวคิดเรื่องกุศลโลบาย แนวคิดเรื่องธารณี (บทสวด) หลักคำสอนสำคัญในคัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตร มีหลักอริยสัจ 4 ปฏิจจนสมุปบาท นวังคศาสน์ คำสอนของพระศาสนาที่มีองค์ 9 เป็นอุบายเพื่อให้สัตว์เข้าถึง เอกพุทธยาน เรื่องความศรัทธาที่มีต่อการศึกษาและปฏิบัติในพระสูตรนี้ และการฟังธรรม แนวคิดสำคัญในคัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตรที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในสังคม คือ การมีชีวิตเพื่อผู้อื่น การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีความเมตตากรุณาต่อกัน การถือประโยชน์ร่วมกันในสังคม การดำเนินชีวิตที่ไม่เบียดเบียนตนและคนอื่น การนับถือศาสนา ส่วนหลักธรรมสำคัญสามารถนำมาประยุกต์ในการสร้างสันติภาพและการอยู่ร่วมกันอย่างกลมเกลียวในสังคม ประกอบด้วยอริยสัจ 4 คำสอนเรื่องปฏิจจนสมุปบาท การติดต่อสื่อสาร การมีศรัทธาเชื่อมั่นในกันและกัน การรู้จักฟังแต่สิ่งที่ดีงาม

คำสำคัญ : สัทธรรมปุณฑริกสูตร, สันติภาพ, ความกลมเกลียว

Abstract

This Research has the three purposes, namely : - 1) to study the history, the contents, the persons and the events in Saddharmapundarika Sutra, 2) to study the significant concepts and Doctrines in Saddharmapundarika Sutra and 3) to apply the significant concepts and Doctrines in Saddharmapundarika Sutra for to make Peace and Harmonious Coexistence. It is documentary research. From the study, it is found that Saddharmapundarika Sutra was written first in India with Sanskrit Language. It is composed of the prose and the prosody. The significant concept is the Buddha's one vehicle. The Saddharmapundarika Sutra is spread extensively in many countries such as India, China, Japan and Thailand. Saddharmapundarika Sutra consists of twenty-seven chapters. The substance, the persons and the events are concerning with the great meeting of the Buddha's companies, the forecasting etc. Saddharmapundarika Sutra consists of the concepts about the Buddhas, the Bodhisatvas, the good trick and the Dharani (chanting). The significant doctrines in Saddharmapundarika Sutra consist of the Four Noble Truths, the Dependent Origination, the Master's Ninefold Teaching to be the means for the Buddha's one vehicle and the Buddhists' confidences to study and practice this Saddharmapundarika Sutra and listening of Dharma. The significant concepts in Saddharmapundarika Sutra that can be applied in the society are living for others, helping each other, loving and compassion other, to take mutual benefit, living in society without encroach other, to devote the Religion. The significant doctrines in Saddharmapundarika Sutra that can be applied in the society are the four Noble Truths, Independent origination, communication, believe in other and listening to Dharma.

Keywords : Saddharmapundarika Sutra, Peace, Harmonious Coexistence

บทนำ

คัมภีร์สังฆธรรมปุณฑริกสูตร เป็นพระสูตรที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งคัมภีร์สังฆธรรมปุณฑริกสูตร (Haugust) เป็นพระสูตรในพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน เป็นสังฆธรรมเทศนาที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงปีสุดท้ายก่อนจะปรินิพพาน ซึ่งพระสูตรนี้ได้รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษ อิตาลี เยอรมัน ฝรั่งเศส กรีซ สเปน ลาว และไทย เป็นต้น และจากการศึกษาจะทราบได้ว่า พระนาคราช ได้อ้างถึงสังฆธรรมปุณฑริกสูตรอยู่หลายตอน เพราะฉะนั้นจึงสันนิษฐานได้ว่าสังฆธรรมปุณฑริกสูตร น่าจะมีอายุไม่ต่ำกว่าพุทธศตวรรษที่ 6 ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาที่ความคิดแบบมหายานพัฒนาขึ้นอย่างสมบูรณ์แล้วในประเทศอินเดีย (อานันท์ กาญจนพันธ์,

2556 : 62) คัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตร เป็นคัมภีร์ภาษาสันสกฤตผสมของพระพุทธศาสนา เป็นงานนิพนธ์สันสกฤตของนิกายมหายาน มีทั้งร้อยกรองและร้อยแก้ว บรรยายเรื่องพระพุทธเจ้า และพระสงฆ์ที่เกี่ยวข้องพระโพธิสัตว์ (จำลอง สารพัดนึก, 2546 : 151) สัทธรรมปุณฑริกสูตร ถือเป็นพระสูตรชั้นเอกหนึ่งในเก้าพระสูตรสำคัญของมหายาน ในเนปาลถึงในจีนและญี่ปุ่นก็ให้ความสำคัญแก่พระสูตรนี้ทัดเทียมกัน เป็นคัมภีร์ศักดิ์สิทธิ์ของนิกายเทียนไท่ทั้งในจีนและญี่ปุ่น และของนิกายนิชิเรนในญี่ปุ่น (ชะเอม แก้วคล้าย, 2547 : (7)) กล่าวได้ว่า บรรดาพระสูตรสำคัญๆ ของพระพุทธศาสนานิกายมหายานที่มีผู้สนใจใฝ่ศึกษาและรู้จักกันเป็นอย่างดี สัทธรรมปุณฑริกสูตรนั้น ถือกันว่าเป็นพระคัมภีร์ที่สำคัญและมีอิทธิพลมากสำหรับมหายานแทบทุกลัทธินิกายในฝ่ายนั้น พวกนักเคารพนับถือพระสูตรนี้เป็นอย่างยิ่ง มีผู้ศึกษาค้นคว้าจนเขียนเป็นอรรถกถาและฎีกาขยายความจากพระสูตรมากมาย นี่ในระหว่างผู้รู้ สำหรับคนธรรมดาสามัญก็พากันท่องบ่นหรือสวดและทรงจำกันไว้ได้มากแทบตลอดทั้งเอเซียตะวันออก โดยเฉพาะจีน เกาหลี ญี่ปุ่น (ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์, 2537 : คำนำ) สอดคล้องกับที่เสฐียร พันธงชัย กล่าวถึงความสัมพันธ์ของพระสูตรนี้กับนิกายในญี่ปุ่นไว้ว่า สัทธรรมปุณฑริกสูตรสัมพันธ์กับพระพุทธศาสนาฝ่ายมหายานมากที่สุด โดยมีนิกายหลักๆ สองนิกายในจีน และญี่ปุ่นคือเท็นไดกับนิชิเรนถือพระสูตรนี้เป็นหลัก พุทธศาสนิกชนส่วนใหญ่ของญี่ปุ่น นับถือพระสูตรนี้เป็นคำสอนสมัยสร้างชาติของญี่ปุ่น โดยยึดเอาธรรมะในพระสูตรเป็นหลักปฏิบัติ เพื่อสร้างชาติของตนตามแบบของทหาร (เสฐียร พันธงชัย, 2534 : 107-108)

สัทธรรมปุณฑริกสูตรฉบับเดิม เขียนขึ้นเป็นภาษาสันสกฤตในประเทศอินเดียราว พ.ศ. 600 เนื้อพระสูตรมีสาระสำคัญกล่าวถึงยาน 3 อย่าง อันจะพาสรรพสัตว์ข้ามพ้นห้วงวัฏสงสารได้ ประกอบด้วย สาวกยาน ปัจเจกพุทธยาน และโพธิสัตว์ยาน ยานทั้งสามนี้มีใช้หนทาง 3 สายที่แตกต่างกัน อันจะนำไปสู่เป้าหมาย 3 อย่างต่างกัน ทว่าเป็หนทางหนึ่งเดียวที่จะนำไปสู่เป้าหมายหนึ่งเดียวเกี่ยวกับการแสดงที่พระพุทธเจ้าทรงแสดง สัทธรรมปุณฑริกสูตรนั้น กล่าวได้ว่า ในสมัยปฐมโพธิกาลพระพุทธเจ้าตรัสสอนให้พระสาวกได้บรรลุอรหัตผลเพื่อเข้าถึงพระนิพพานเป็นประการสำคัญ หากมาถึงสมัยที่ตรัสเทศนาสัทธรรมปุณฑริกสูตรนี้ในตอนปัจฉิมโพธิกาลคือ เมื่อทรงจาริกสั่งสอนเวไนยสัตว์อยู่กว่า 40 พรรษาแล้ว จึงทรงเน้นที่เอกยานอันเป็นจุดสุดยอดหนึ่งเดียว กล่าวคือ ประการแรกหรือขั้นแรกได้แก่สาวกยานหรือหินยานดังกล่าวแล้ว เพราะในขั้นนั้นการสอนพระสัทธรรมให้สูงไปกว่านั้นย่อมเป็นไปไม่ได้ ขยับขึ้นจากสาวกจึงถึงพระปัจเจกพุทธเจ้าซึ่งตรัสรู้ได้เอง หากไม่ทรงสั่งสอนผู้อื่นหรือเพราะไม่มีเวไนยสัตว์จะให้ตรัสสอนได้ ต่อขึ้นที่สามจึงถึงโพธิสัตว์ยานหรือมหายาน คือ สรรพสัตว์อาจบรรลุได้ถึงการเป็นพระอนุตรสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยกันทั้งสิ้น (ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์, (12)) เนื้อหาสาระของคัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตรมี 28 บท คือ บทที่ 1 ความนำ บทที่ 2 ความฉลาดในอุบาย บทที่ 3 ข้ออุปมา (นิทานเปรียบเทียบ) บทที่ 4 การใช้ปัญญาคู่กับศรัทธา บทที่ 5 นิทานเปรียบเทียบเรื่องไม้نانาพันธุ์ บทที่ 6 การพยากรณ์ บทที่ 7 นิทานเปรียบเทียบเรื่องเมืองมายา บทที่ 8 พระสาวก 500 รูป ได้รับการพยากรณ์ถึงอนาคต บทที่ 9 ผู้กำลังถูกฝึก บทที่ 10 ครูผู้สอนธรรม บทที่ 11 การเห็นพระสฤป แก้วอันล้ำค่า บทที่ 12

พระเวททัต บทที่ 13 การปลูกเร้าใจให้แน่นแน บทที่ 14 ชีวิตที่มีความสุข บทที่ 15 การผุดขึ้นมาจากแผ่นดิน บทที่ 16 เปิดเผยชีวิตอมตะของพระตถาคต บทที่ 17 การวิเคราะห้เรื่องบุญ บทที่ 18 บุญที่เกิดจากการอนุโมทนา บทที่ 19 บุญของครูผู้สอนธรรม บทที่ 20 พระโพธิสัตว์สทาปริภูต บทที่ 21 อำนาจศักดิ์สิทธิ์ของพระตถาคต บทที่ 22 ปัจฉิมโอวาท บทที่ 23 เรื่องราวของพระโพธิสัตว์โกสัลยราช บทที่ 24 คัททสวระ บทที่ 25 รอบด้านของพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร บทที่ 26 ธารณี บทที่ 27 เรื่องราวของพระเจ้าศุภพยุหะ บทที่ 28 ความอุตสาหะของพระโพธิสัตว์สมันตภัทร (บรรจบ บรรณรุจิ, 2549 : (35-36))

ในคัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตร มีแนวคิดที่สำคัญคือประเด็นเกี่ยวกับพระพุทธเจ้า กล่าวถึง พระพุทธเจ้าว่า พระพุทธเจ้าไม่ได้ตรัสรู้เฉพาะชาตินี้ ดังข้อความที่พระศากยมุณีพุทธเจ้าตรัสยืนยันว่าพระองค์ มิได้ทรงตรัสรู้ในพระชาตินี้ ดังที่ทางฝ่ายสาวกยานเข้าใจ หากได้ตรัสรู้พระอนุตรสัมมาสัมโพธิญาณมานับได้อสงไขยแสนกัลป์แล้ว หรืออีกนัยหนึ่งคือพุทธภวะนั้นเป็นสภาวะแห่งนิรันดร์ บางครั้งทรงเนรมิตพระองค์เป็นพระโพธิสัตว์มาช่วยสรรพสัตว์ บางครั้งเสด็จหลีกออกจากโลกไปเลย เพื่อให้เป็นประหนึ่งว่าโลกกว้างจากชนิดท้องฟ้าและฝนที่ตกลงมา คือ อาหารหล่อเลี้ยงพลังชีวิตของจักรวาล ซึ่งก็คือคำสอนของพุทธเจ้า และเป็นอาหารหล่อเลี้ยงสิ่งมีชีวิตนับล้านๆ ทั้งจักรวาล

2) การแสวงหาความเป็นนิรันดร์ คัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตร เริ่มต้นด้วยการปรากฏออกมาของหอรตนะอันยิ่งใหญ่โผล่ขึ้นมาจากพื้นโลก และพระประภูลรัตนพุทธะจากอดีตที่ประทับอยู่ในหอรตนะทรงเป็นผู้ให้การรับรองว่า สิ่งที่พระศากยมุณีพุทธะกำลังเทศนาทั้งหมดล้วนถูกต้อง จากนั้นในพื้นที่ดินได้เปิดออกอีกครั้ง เหล่าโพธิสัตว์จำนวนมากมาได้ปรากฏขึ้นมาและทำความเคารพต่อที่ประชุมเทศนาสัทธรรมปุณฑริกสูตร พระเมตไตรยโพธิสัตว์เป็นตัวแทนในที่ประชุมถามว่า ผู้คนเหล่านี้ทั้งหมดคือใคร พระศากยมุณีพุทธะทรงตอบคำถามของพระเมตไตรยโพธิสัตว์ โดยตรัสเกี่ยวกับพระพุทธะนิรันดร์ และให้ความกระจ่างว่าสถานะที่แท้จริงของพระองค์ คือ พระพุทธะที่ทรงรู้แจ้งตั้งแต่สมัยกาลนาน พระพุทธะนิรันดร์คือพระพุทธะที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับธรรมะนิรันดร์ เป็นพระพุทธะผู้ซึ่งแสดงให้เห็นถึงจังหวะพื้นฐานของจักรวาล เปิดเผยการดำรงอยู่ตลอดกาลของพระพุทธะนิรันดร์ที่ปรากฏขึ้นมาในโลกที่เราอาศัยอยู่ เพื่อช่วยเหลือสรรพสัตว์ให้พ้นทุกข์ ทั้งที่พระพุทธะเป็นผู้ที่หลุดพ้นจากการเวียนว่ายตายเกิดแล้ว

3) กระบวนการเพื่อสร้างสันติภาพ คัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตร ได้เปิดเผยเรื่องราวการเคลื่อนไหวเพื่อสันติภาพในรูปของโพธิสัตว์ แสดงถึงพลังชีวิตนิรันดร์ของจักรวาล ที่ปรากฏในคัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตร กล่าวถึง พระโฆษชัยราชโพธิสัตว์ ผู้เชี่ยวชาญด้านยาและการเยียวยารักษาชีวิต พระคัททสวระโพธิสัตว์ ผู้เป็นสัญลักษณ์การรังสรรค์ด้านศิลปะ เช่น ดนตรี พระสมันตภัทรโพธิสัตว์ ผู้แสดงคุณสมบัติของการเรียนรู้และความคิด และพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ เป็นผู้ที่คอยรับฟังปัญหาและความกังวลใจของประชาชนโดยรีบร้อนไปช่วยเหลือ และทำให้ประชาชนเกิดความกล้าหาญ และปราศจากความกลัว ที่น่าสนใจเป็นพิเศษ นอกจากนั้น โพธิสัตว์ที่รู้จักกันในนามพระสทาปริภูตโพธิสัตว์ ชื่อนี้มาจากคำกล่าวที่ท่านกล่าวว่า “ข้าพเจ้ามีความเคารพ

พวกท่านอย่างลึกซึ้ง ข้าพเจ้าไม่กล้าที่จะปฏิบัติต่อพวกท่านด้วยการดูถูกเหยียดหยามหรือความจองหอง” การปฏิบัติเช่นนี้แสดงถึงทัศนคติที่ท่านมีต่อผู้คนที่ทั้งหลาย กล่าวคือ เป็นการแสดงความเคารพธรรมชาติภายในชีวิตของพวกเขา

4) สารแห่งสันติ เป็นการศึกษาความแตกต่างทางภาษา ขนบประเพณี ความเชื่อ ศาสนา และวิถีชีวิตบนพื้นฐานของการยอมรับสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของแต่ละบุคคล โดยให้โอกาสชนกลุ่มน้อย ซึ่งมีชีวิตความเป็นอยู่ที่แตกต่างกัน ได้รับการพัฒนาทุกด้าน เพื่อนำไปสู่ความเท่าเทียมกันของทุกคนในสังคม ซึ่งการศึกษาพหุวัฒนธรรมเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยนำไปสู่ความเป็นสังคมที่มีความสมบูรณ์ ความสวยงามบนความแตกต่างหลากหลาย มีศักยภาพ และสามารถนำความแตกต่างมาสร้างความเจริญก้าวหน้าได้อย่างยั่งยืน การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม คือ บุคคลมีความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา วัฒนธรรม ประเพณี รวมทั้งทัศนคติ ความเชื่ออาจจะนำมาซึ่งความไม่เข้าใจกันได้ การเรียนรู้เพื่อยอมรับในความแตกต่างและความหลากหลายของสังคมพหุวัฒนธรรมจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ นอกจากนั้น การอยู่ร่วมกันกับคนหมู่มากที่มีความแตกต่างกันในหลายด้าน อาจจะมีการกระทบกระทั่งขึ้นได้ ถึงแม้ว่าปัญหาที่เกิดจากความแตกต่างในสังคมเดียวกันจะมีอยู่ทั่วไป หากสังคมเรียนรู้ความแตกต่าง เคารพและยอมรับซึ่งความแตกต่างของกันและกัน การมีน้ำใจช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความไว้วางใจและมีความปรารถนาดีต่อกัน สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยทำให้ประชาชนทุกชาติสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข (วารุณี ฐิริสินสิทธิ์, 2556 : 62)

5) การอยู่ร่วมกันอย่างกลมเกลียว คือ การบูรณาการวิธีการทั้งปวงเพื่อให้เกิดการผสมผสานทั้งอนุโลมและปฏิโลมเพื่อเกิดประโยชน์แก่สังคมพหุวัฒนธรรม จากความสำคัญและความเป็นมาของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์คัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตร : สารแห่งสันติภาพและการอยู่ร่วมกันอย่างกลมเกลียว” เพื่อการศึกษาวิเคราะห์คัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตร เพื่อให้ทราบว่คัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตรมีประวัติความเป็นมาอย่างไร เนื้อหาสาระ บุคคลและเหตุการณ์ในคัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตรเป็นอย่างไร แนวคิดและหลักธรรมสำคัญในคัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตรเป็นอย่างไร และจะสามารถนำแนวคิดและหลักการที่เกี่ยวข้องกับสารสันติภาพ และการอยู่ร่วมกันอย่างกลมเกลียว และเพื่อนำเสนอรูปแบบสารแห่งสันติภาพและกับการอยู่ร่วมกันอย่างกลมเกลียวได้อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา เนื้อหาสาระ บุคคล และเหตุการณ์ในคัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตร
2. เพื่อศึกษาแนวคิดและหลักธรรมสำคัญในคัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตร
3. เพื่อประยุกต์แนวคิดและหลักธรรมในคัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตร เพื่อสร้างสันติภาพและการอยู่ร่วมกันอย่างกลมเกลียว

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเอกสาร ศึกษาวิเคราะห์คัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตร โดยใช้คัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตร ฉบับภาษาสันสกฤตอักษรไทย และแปลเป็นภาษาไทยโดย ชะเอม แก้วคล้าย มีทรงวิทย์ แก้วศรี เป็นบรรณาธิการวิชาการ จัดพิมพ์โดยคณะสงฆ์จีนนิกายแห่งประเทศไทยเป็นเอกสารหลัก

ปัญหาที่ต้องการทราบ

1. ประวัติความเป็นมา เนื้อหาสาระ บุคคล และเหตุการณ์ในคัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตรเป็นอย่างไร
2. แนวคิดและหลักธรรมสำคัญในคัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตรเป็นอย่างไร
3. สามารถประยุกต์แนวคิดและหลักธรรมในสัทธรรมปุณฑริกสูตร เพื่อสร้างสันติภาพ และการอยู่ร่วมกันอย่างกลมเกลียวได้อย่างไร

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

สัทธรรมปุณฑริกสูตร แปลว่า พระสูตรที่ว่าด้วยบัวขาวแห่งพระสัทธรรมอันประเสริฐ

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. ได้ทราบประวัติความเป็นมา เนื้อหาสาระ บุคคล และเหตุการณ์ในคัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตร
2. ได้ทราบแนวคิดและหลักธรรมสำคัญในคัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตร
3. สามารถประยุกต์แนวคิดและหลักธรรมในสัทธรรมปุณฑริกสูตร เพื่อสร้างสันติภาพ และการอยู่ร่วมกันอย่างกลมเกลียวได้

สรุปผลการวิจัย

สัทธรรมปุณฑริกสูตร คัมภีร์แต่งขึ้นที่ประเทศอินเดียราว พ.ศ. 600 โดยแต่งเป็นภาษาสันสกฤต มีรูปแบบการแต่ง 2 ลักษณะ คือ เป็นแบบร้อยแก้วผสมร้อยกรอง โดยมีร้อยแก้วกล่าวนำก่อนจบเรื่องราว แล้วก็ร้อยกรองเป็นบทสรุปอีกครั้งหนึ่ง คัมภีร์นี้เกิดขึ้นจากกลุ่มแนวคิดใหม่ที่เสนอแนวคิดเรื่องเอกพุทธยาน ซึ่งถือว่าคำสอนของพระพุทธเจ้ามีเพียงยานเดียว ส่วนยานที่เหลือเป็นเพียงอุบายเพื่อเข้าถึงเอกยานเท่านั้น คัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตรได้ถูกนำไปเผยแพร่ยังประเทศต่างๆ เช่น จีน ญี่ปุ่น รวมถึงในประเทศไทย สัทธรรมปุณฑริกสูตร แบ่งออกเป็น 27 บท เรียกว่า ปริวรรต โดยส่วนใหญ่แล้วจะแสดงพระสูตรในลักษณะที่ให้ผู้ศรัทธามีความเคารพยำเกรงในพระพุทธเจ้า และในตัวของพระสูตรเอง มีข้อความพรรณนาโวหารถึงอิทธิปาฏิหาริย์ของพระพุทธเจ้าทั้งในส่วนที่เป็นโศลกและเนื้อความร้อยแก้วจากเนื้อหาสาระโดยย่อของคัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตร พระผู้มีพระภาคทรงเป็นผู้เล่าเรื่องราวต่างๆ ด้วยพระองค์เอง และทรงตอบคำถามเป็นส่วนใหญ่ เนื้อหา สาระ รวมถึงบุคคลและเหตุการณ์ เป็นเรื่องการประชุมครั้งยิ่งใหญ่ การประทานคำพยากรณ์แก่พระอัครสาวก พระสาวิกา พระเสขะ อเสขะทั้งหลาย ความสำคัญของการศึกษาสัทธรรมปุณฑริกสูตร ผลบุญ

จากการศึกษาเผยแผ่สัทธรรมปุณฑริกสูตร รวมไปถึงเรื่องพระโพธิสัตว์ทั้งหลาย เช่น พระสมันตภัทรโพธิสัตว์ พระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ เป็นต้น ดอกบัวเป็นสัญลักษณ์ความบริสุทธิ์สมบูรณ์ แม้จะเกิดจากผมก็ไม่เปื้อน ด้วยคมเหมือนพระพุทธรูปเจ้าทรงมีชีวิตอยู่ในโลก แต่ก็ทรงอยู่เหนือโลก สัทธรรมปุณฑริกสูตร มีรูปแบบการแต่ง 2 ลักษณะ คือ เป็นแบบร้อยแก้วผสมร้อยกรอง โดยมีร้อยแก้วกล่าวนำก่อนจนจบเรื่องราว แล้วก็ร้อยกรอง เป็นบทสรุปอีกครั้งหนึ่ง คัมภีร์แต่งขึ้นที่ประเทศอินเดีย ราว พ.ศ. 600 โดยแต่งเป็นภาษาสันสกฤต คัมภีร์นี้ เกิดขึ้นจากกลุ่มแนวคิดใหม่ที่เสนอแนวคิดเรื่องเอกพุทธยาน ซึ่งถือว่าคำสอนของพระพุทธรูปเจ้ามีเพียงยานเดียว ส่วนยานที่เหลือเป็นเพียงอุบายเพื่อเข้าถึงเอกยานเท่านั้น คัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตรในประเทศจีนเกิดขึ้น จากการที่มีพระสงฆ์นำพระพุทธรูปศาสนามาเผยแผ่ที่ประเทศจีน ได้นำคัมภีร์มาด้วย โดยได้รับพระบรมราชานุญาตจากพระเจ้าจักรพรรดิ สัทธรรมปุณฑริกสูตรถูกแปลเป็นภาษาจีน ซึ่งฉบับที่ได้รับการยอมรับมากที่สุดคือฉบับของพระกุมารชีพ นอกจากนี้ยังเกิดมีนิกายธรรมปุณฑริกหรือเทียนไท่ ซึ่งนับถือพระสูตรนี้ เกิดขึ้นอีกด้วย ส่วนสัทธรรมปุณฑริกสูตรในประเทศญี่ปุ่น ได้เป็นที่รู้จักเมื่อพระพุทธรูปศาสดาได้ไปเจริญรุ่งเรือง ที่ญี่ปุ่น เจ้าชายไทโชกุมีความเลื่อมใสในพระพุทธรูปศาสดา ได้เผยแผ่สัทธรรมปุณฑริกสูตร หลังจากสมัยของพระองค์ มีการให้สร้างวัดเพื่ออ่านและท่องสัทธรรมปุณฑริกสูตรเพื่อความสุขสงบสุขของประเทศและประชาชน ต่อมา มีการแต่งอรรถกถาประกอบและมีการตั้งเป็นนิกายเห็นได้-สัทธรรมปุณฑริกสูตร

สัทธรรมปุณฑริกสูตร แบ่งออกเป็น 27 บท เรียกว่า ปรีวรรต โดยส่วนใหญ่แล้วจะแสดงพระสูตร ในลักษณะที่ให้ผู้ศรัทธามีความเคารพยำเกรงในพระพุทธรูปเจ้าและในตัวของพระสูตรเอง มีข้อความพรรณนาโวหาร ถึงอิทธิปาฏิหาริย์ของพระพุทธรูปเจ้าทั้งในส่วนที่เป็นโคลกและเนื้อความร้อยแก้ว จากเนื้อหาสาระโดยย่อของ คัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตร พระผู้มีพระภาคทรงเป็นผู้เล่าเรื่องราวต่างๆ ด้วยพระองค์เอง และทรงตอบคำถาม เป็นส่วนมาก เนื้อหาสาระรวมถึงบุคคลและเหตุการณ์เป็นเรื่องราวประชุมครั้งยิ่งใหญ่การประทานคำพยากรณ์ แก่พระอัครสาวก พระสาวิกา พระเสขะ อเสขะทั้งหลาย ความสำคัญของการศึกษาสัทธรรมปุณฑริกสูตร ผลบุญจากการศึกษาเผยแผ่สัทธรรมปุณฑริกสูตร รวมไปถึงเรื่องพระโพธิสัตว์ทั้งหลาย เช่น พระสมันตภัทรโพธิสัตว์ พระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ เป็นต้น แนวคิดสำคัญในคัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตร ประกอบด้วยแนวคิดเกี่ยวกับ พระพุทธรูปเจ้า พระพุทธรูปเจ้ามีจำนวนมากมาย บางครั้งพระพุทธรูปเจ้าทั้งหลายมีพระนามเดียวกัน การอุบัติขึ้น ของพระพุทธรูปเจ้า การดำรงอยู่ตลอดกาลทั้ง 3 พระพุทธรูปเจ้าทรงมีคุณมากมาย การเกิดของพระองค์เหมือน เมฆฝนที่ให้ความชุ่มฉ่ำแก่มวลหมู่สัตว์ พระพุทธรูปเจ้าทรงดำรงอยู่ในโลกธาตุพุทธเกษตรทั้ง 10 พระพุทธรูปเจ้า ตรัสรู้มาแล้วเป็นเวลาช้านานและดำรงอยู่อย่างเป็นอมตะ แนวคิดเรื่องพระโพธิสัตว์ในคัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตร กล่าวถึงพระโพธิสัตว์ว่า มีจำนวนมากเท่ากับเม็ดทรายในแม่น้ำคงคา แสงหาโพธิญาณ บำเพ็ญบารมีเพื่อ ตรัสรู้เป็นพระพุทธรูปเจ้าในอนาคต พระโพธิสัตว์ทั้งหลายทำหน้าที่รักษา เผยแผ่สัทธรรมปุณฑริกสูตร เป็นบุตร ของพระพุทธรูปเจ้า และมีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือสัตว์โลกให้พ้นจากความทุกข์ แนวคิดเรื่องกุศลโลบายพบว่าการใช้หลักกุศลโลบายของพระพุทธรูปเจ้า จุดประสงค์สำคัญเพื่อให้เข้าถึงเอกยานหรือเอกพุทธยาน เป็นการ

กระตุ้นเตือนให้สาวกทั้งหลาย ได้เห็นความสำคัญของเอเกยาน ไม่ให้ติดหรือยินดีเพียงแค่สาวกยาน หรือปัจเจกโพธิยาน ทรงนำนิทานมาเล่าเปรียบเทียบกับมองเห็นความสำคัญของเอเกยาน แนวคิดเรื่องธารณีพบว่าบทมนตร์เหล่านี้มีไว้เพื่อรักษา คัมภีร์ ผู้รักษา อ่าน ท่อง และปฏิบัติตามคำสอนในสัทธรรมปุณฑริกสูตร ให้แคล้วคลาดจากภยันตรายทั้งหลายทั้งปวง นอกจากนี้บทมนตร์เหล่านี้ถ้าได้สวดประจำ ก็จะมีอานิสงส์มากกว่าผู้ที่นับถือในสัทธรรมปุณฑริกสูตรเพียงอย่างเดียว ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการสวดบทมนตร์ก็สามารถช่วยป้องกันอันตรายต่างๆ ได้ ส่วนหลักคำสอนสำคัญในคัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตร มีหลักอริยสัจ 4 ปฏิจจนุปบาท นวังคศาสน์ คำสอนของพระศาสนาที่มีองค์ 9 เป็นอุบายเพื่อให้สัตว์เข้าถึงเอกพุทธยาน เรื่องความศรัทธา กล่าวถึงความศรัทธาในสัทธรรมปุณฑริกสูตรด้วยการท่อง รักษา ปฏิบัติ ศรัทธาในบุคคลผู้รักษา ท่องสืบทอดสัทธรรมปุณฑริกสูตร รวมไปถึงอานิสงส์หรือบุญที่เกิดจากการฟังสูตรนี้ แนวคิดสำคัญที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในสังคม คือ การมีชีวิตเพื่อผู้อื่นเป็นสำคัญ การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีความเมตตากรุณาต่อกัน การถือประโยชน์ร่วมกันในสังคม ไม่ยึดเอาประโยชน์ตนแต่เพียงอย่างเดียว มีหลักการในการดำเนินชีวิตที่ไม่เบียดเบียนตนและคนอื่น รวมถึงการนับถือศาสนาเป็นหลักที่พึงพิงทางจิตใจ

ส่วนหลักธรรมสำคัญสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสันติภาพ และการอยู่ร่วมกันอย่างกลมเกลียวในสังคม ประกอบด้วยอริยสัจ 4 คือ การแก้ปัญหาด้วยวิธีการแห่งปัญญา คำสอนเรื่องปฏิจจนุปบาท คือ การมองทุกสิ่งทุกอย่างว่ามีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลหรือมีความเป็นเหตุเป็นปัจจัยแก่กันและกัน การติดต่อสื่อสาร การรับสาร การส่งสารที่นำมาซึ่งความสามัคคี ไม่รับส่งสารที่จะนำมาซึ่งความแตกร้างทะเลาะกัน รวมถึงการมีศรัทธา เชื่อใจ ไว้ใจ เชื่อมมั่นในกันและกัน การรู้จักฟังแต่สิ่งที่ดีงาม ที่จะก่อให้เกิดความเจริญงอกงามในจิตใจและสังคม ทั้งแนวคิดและหลักธรรมเหล่านี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสันติภาพ และการอยู่ร่วมกันอย่างกลมเกลียวในสังคมได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิเคราะห์คัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตร : สารแห่งสันติภาพและการอยู่ร่วมกันอย่างกลมเกลียว ซึ่งมีวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ข้อ คือ 1) เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา เนื้อหาสาระ บุคคล และเหตุการณ์ในคัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตร 2) เพื่อศึกษาแนวคิดและหลักธรรมสำคัญในคัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตร และ 3) เพื่อประยุกต์แนวคิดและหลักธรรมในคัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตรเพื่อสร้างสันติภาพและการอยู่ร่วมกันอย่างกลมเกลียว นอกเหนือจากประเด็นที่ได้ศึกษาแล้ว ยังมีรายละเอียดประเด็นที่น่าสนใจในคัมภีร์ที่สามารถศึกษาวิจัยได้ เช่น

- 1) ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดเรื่องพระพุทธเจ้าในคัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตร
- 2) พระโพธิสัตว์ในคัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตร : บทบาท คุณธรรม และอิทธิพลต่อสังคม
- 3) คัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตร : การศึกษาด้านเนื้อหาที่สัมพันธ์กับเรื่องราวในพระพุทธศาสนาเถรวาท

- 4) อิทธิพลของคัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตรที่มีต่อพิธีกรรมความเชื่อในพระพุทธศาสนาหายาน
- 5) คัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตร : เนื้อหา หลักธรรม และคุณค่าที่มีต่อสังคม

เอกสารอ้างอิง

- จำลอง สารพัดนึก. (2546). *ประวัติวรรณคดีสันสกฤต 1*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์, (แปล). (2525). *สัทธรรมปุณฑริกสูตร*. กรุงเทพฯ: มหาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- ชะเอม คล้ายแก้ว, (แปล). *สัทธรรมปุณฑริกสูตร*. กรุงเทพฯ: คณะสงฆ์จีนนิกายแห่งประเทศไทย.
- นิคเกียว นีวาโน. (2549). *พระพุทธศาสนาเพื่อโลกสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิมิตรภาพไทยริชโซ.
- วารุณี ภูริสินสัทธี. (2556). *ครอบครัวยุคใหม่ในความหมายใหม่ : การค้นหาชีวิตแบบใหม่*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- เสฐียร พันธงชัย. (2543). *พุทธศาสนาหายาน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุภาพใจ.